

08.12.2025

Dnro 57/03.04.04.04.23/2024

Asia Valitus ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain yhteiskäsittelyn piiriin kuuluvassa lupa-asiassa

Valittaja Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry

Luvan hakija Koneurakointi ja Kuljetus J Isomöttönen Oy

Päätös, josta valitetaan

Perhon kunnan ympäristölautakunta 6.12.2023 (29.11.2023 § 40)

Ympäristölautakunta on myöntänyt Koneurakointi ja Kuljetus J. Isomöttönen Oy:lle maa-aineslain 4 §:n ja ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen maa-aines- ja ympäristöluvan kalliokiviaineksen ottamiseen, kallion louhintaan ja kiviaineksen murskaukseen sekä puhtaiden maiden vastaanottoon, betonin ja asfaltin välivarastointiin ja murskaukseen. Luvan viimeinen voimassaolopäivä on 6.12.2033.

Lautakunta on myöntänyt luvan aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesti. Toiminnan aloittaminen ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa edellyttää, että luvan saaja asettaa lupapäätöksen mukaisen 8 000 euron suuruisen vakuuden ennen toiminnan aloittamista.

Luvanhaltijan tulee noudattaa toiminnassaan seuraavia lupamääräyksiä (lautakunnan kokouksessaan tekemät muutokset huomioon otettuina):

1. Lupa koskee hakemuksen ja ottamissuunnitelman mukaista 2,25 ha:n ottamisaluetta (josta varsinainen louhos 0,85 ha ja vanhan louhoksen osuus on 0,73 ha) tilalla Nevanperä 584-401-19-108. Ottamisalueen koordinaatit (ETRS-TM35FIN) ovat P=7011752 ja I=372198.
2. Otettava enimmäismäärä luvan voimassaoloaikana on enintään 90 000 m³ktr.
3. Alin sallittu ottamistaso on +155.00 m (N2000).

4. Ottamisalue on merkittävä maastoon ja alueelle on sijoitettava vähintään kaksi korkeuskiintomerkkiä ottotason seurantaan varten. Luvan haltijan on huolehdittava merkkien säilymisestä paikoillaan ja näkyvillä ottamisen aikana.

5. Kalliokiviaineksen ottamista koskevien lupaehtojen noudattamisen vakuudeksi on ennen ottamistoiminnan aloittamista asetettava 8 000 €:n hyväksyttävä vakuus. Jätteenkäsittelytoimintaa koskevien lupaehtojen vakuudeksi on asetettava ennen jätejakeiden vastaanottamista alueelle 2 000 €:n suuruinen hyväksyttävä vakuus.

Vakuuksien tulee olla voimassa vähintään 1 vuoden luvan voimassaolon päättymisen jälkeen, mutta kuitenkin niin kauan, että luvan jälkihoitovelvoitteet on kokonaisuudessaan suoritettu ja luvan valvontaviranomainen on ne hyväksynyt.

6. Ennen ottamistoiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta aloitustarkastuksen pitämistä alueella. Aloitustarkastukseen mennessä on määräysten 4 ja 5 mukaiset toimet oltava tehtyinä.

7. Melua aiheuttavat työt tulee keskittää arkipäiville klo 6–22 väliselle ajalle.

- murskaus on sallittua arkipäivinä klo 6.00-22.00 välisenä aikana
- poraaminen on sallittua arkipäivinä klo 7.00–22.00
- rikotus on sallittua arkipäivinä klo 7.00-22.00
- räjäytykset tulee tehdä arkipäivinä klo 8.00-18.00.
- kuormausta ja kuljetusta voidaan tehdä ma-su klo 6.00-22.00

Toiminta ei ole sallittua juhlapyhinä.

8. Kiviaineksen vuosituotanto on enintään 150 000 t/vuosi. Kierrätettävän jäteasfaltin maksimimäärä on 3000 t lupa-aikana. Vastaanotettavan betonin maksimimäärä on 2000 t lupa-aikana. Puhtaiden maiden vastaanoton maksimimäärä on enintään 3000 m³ lupa-aikana.

9. Laitoksen toiminnasta aiheutuva melu, toiminnan vaatima liikenne mukaan lukien, ei saa lähimpien asuin- tai vapaa-ajan käyttöön käytettävien kiinteistöjen piha-alueella ylittää A-painotetun ekvivalenttitason LAeq päiväohjearvoa 55 dB. Mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan meluhaittaa, voi valvontaviranomainen vaatia toiminnanharjoittajan selvittämään mittauksin äänitaso häiriintyvässä kohteessa. Mittausten tekijällä tulee olla riittävä kokemus ja asiantuntemus melumittauksista.

10. Murskauksen aiheuttaman melun leviämistä tulee ehkäistä murskaamon sijoittelulla siten, että louhoksen seinämät ja murskeen varastokasat mahdollisen tehokkaasti ehkäisevät melun leviämistä ympäristöön. Muiden toimintojen melun leviämistä tulee pyrkiä ehkäisemään siten kuin hakemuksessa on esitetty.

11. Kiviaineksen käsittely ja varastointi sekä alueet, joilla työkoneet ja ajoneuvot liikkuvat, tulee järjestää ja hoitaa niin, että haitallinen pölyäminen estetään esimerkiksi kastelun avulla, toimintojen sijoittelulla ja parhaan

käyttökelpoisen tekniikan käyttöön otolla. Pölynsidontaan ei saa käyttää ympäristölle haitallisia kemikaaleja.

12. Lähimmässä häiriintyvässä kohteessa laitoksen ja siihen liittyvien toimintojen yhteinen pölyn leijumapitoisuus ei saa ylittää kahden tunnin keräysaikana arvoa $0,4 \text{ mg/m}^3$.

13. Räjähätyksistä tulee tehdä yleisluonteinen ennakkoilmoitus Taaleri Energialle noin 14 vrk ennen räjäytystä, jossa ilmoitetaan räjähtyksen suunniteltu ajankohta. Lisäksi viimeistään 4 tuntia ennen räjähtystä tulee tehdä ilmoitus räjähtyksen tarkasta ajankohdasta. Ilmoitukset räjähtyksistä tulee tehdä Taaleri Energialle sähköpostilla muistutuksessa annettuun sähköpostiosoitteeseen.

14. Räjähäytystyön päätyttyä tulee mahdollisimman pian tehdä ilmoitus Taaleri Energialle, jotta tuulivoimalan voi jälleen käynnistää. Tärinämittaustulokset tulee ilmoittaa viipymättä Taaleri Energialle.

15. Lähimmän tuulivoimalan perustuksesta tulee mitata tärinäarvot Taaleri Energian edellyttämällä tavalla. Räjähäytystöissä tulee muutoinkin huomioda Taaleri Energian vaatimukset.

16. Toiminnanharjoittajan tulee mittauksin varmistaa, ettei tärinäarvot ylitä myöskään lähimpien rakennusten osalta. Räjähätyksistä tulee ilmoittaa lähimmän asuinrakennuksen (kiinteistö 584-401-19-113) omistajille vähintään kolme arkipäivää ennen räjähtystä.

17. Asfalttijätettä (jätenimike 17 03 02) voidaan vastaanottaa ja käsitellä alueella maksimissaan 3000 t lupa-aikana ja jäte tulee varastoida sille varatulla alueella, mahdollisimman etäällä louhosmontusta. Varastoitavat jäteasfalttierät tulee hyödyntää kolmen vuoden kuluessa kunkin jäte-erän vastaanottamisesta alueelle. Toiminnanharjoittajan tulee tarkastaa asfalttijäte. Se ei saa sisältää vaarallista jätettä tai vaarallisia kemikaaleja eikä siihen kuulumatonta materiaalia.

18. Betonijätettä (jätenimikkeet 10 13 14, 17 01 01, 17 01 07 ja 19 12 12) voidaan vastaanottaa ja käsitellä alueella maksimissaan 2000 t lupa-aikana ja jäte tulee varastoida sille varatulla alueella, mahdollisimman etäällä louhosmontusta. Varastoitavat betonijäte-erät tulee hyödyntää kolmen vuoden kuluessa kunkin jäte-erän vastaanottamisesta alueelle. Toiminnanharjoittajan tulee tarkastaa betonijäte. Se ei saa sisältää vaarallista jätettä tai vaarallisia kemikaaleja eikä siihen kuulumatonta materiaalia. Betonijätteen laatua tulee valvoa valtioneuvoston asetuksen 591/2006 (eräiden jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa) mukaisesti. Toiminnanharjoittajan tulee tutkituttaa murskattu betonierä ennen sen jatkokäyttöön toimittamista.

19. Jättemateriaalien murskauksessa tulee noudattaa aiempänä määräyksissä 9-12 annettuja määräyksiä pölyn- ja melun leviämisen estämistoimista. Luvanhaltijan tulee varmistua alueella varastoitavan ja murskattavan jätteen

puhtaudesta ja huolehtia, ettei niistä pääse liukenemaan haitta-aineita alueen maaperään, pohjaveteen tai pintavesiin.

20. Toiminnasta syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta ei saa aiheutua epäsiisteyttä, roskaantumista, maaperän pilaantumista eikä haittaa terveydelle tai ympäristölle. Alueella syntyvät jätteet on lajiteltava, säilytettävä erikseen ja toimitettava edelleen käsiteltäväksi siten kuin kunnan jätehuoltomääräyksissä edellytetään. Toiminnasta syntyvät jätteet tulee toimittaa asianmukaisesti vastaanottoaikoihin jokaisen toimintajakson päättyessä tai viimeistään vuoden kuluttua.

21. Vastaanotettavien puhtaiden maa-ainesten varastointipaikka tulee olla erillään murskeiden varastointikasoista ja mahdollisimman etäällä louhoksesta.

22. Puhtaita maa-aineksia voidaan vastaanottaa enintään 3 000 m³ lupa-aikana. Puhtaita maa-aineksia voidaan käyttää alueen täytöissä ja maisemoinnissa.

23. Maa-aineksen kelpoisuus loppusijoitukseen on selvitettävä näytteenotolla, mikäli sen puhtaudesta ei ole varmuutta.

24. Alueelle tuotavien pintamaiden yhteydessä saattaa alueelle kulkeutua vieraskasvilajeja, joiden leviäminen alueelle tulee estää.

25. Hyödynnettävät jätteet on varastoitava niin, että jätteitä ei joudu ympäristöön tai pohjaveteen eikä varastoinnista aiheudu muutenkaan haittaa terveydelle tai ympäristölle.

26. Tukitoiminta-alueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty.

27. Koneiden huolto ja säilytys tulee toteuttaa siten, ettei haitta-aineita pääse ympäristöön. Ottamisalueella ei saa säilyttää tai varastoida tarvikkeita, jotka eivät liity louhinta- ja murskaustoimintaan tai tämän luvan mukaiseen jätteenkäsittelyyn.

28. Alueella ei saa varastoida ongelmajätteitä tai jäteöljyjä.

29. Liikkuvien työkoneiden ja autojen öljynvaihto ja pesu alueella on kielletty. Murskaimien ja varastokasojen kastelussa käytettävä vesi on ensisijaisesti imeytettävä käsiteltävään materiaaliin.

30. Mikäli alueella varastoidaan polttonesteitä, on ne varastoitava kaksoisvaippasäiliöissä, jotka on varustettava ylitäytönestimellä ja laponestolaitteistolla tai normaalisäiliössä, jotka on varustettu suoja-altailla ja katoksilla. Säiliöt on oltava lukittavia. Toiminnassa on huolehdittava siitä, ettei polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita pääse maaperään tai pohjaveteen.

31. Louhoksen kuivatusvedet tulee johtaa rakennettavan laskeutusaltaan kautta metsäojaan. Laskeutusallas tulee olla mitoiltaan vähintään 3x2 m ja

syvyydeltään 1 m. Toiminnanharjoittajan tulee varmistaa, etteivät louhoksen kuivatusvedet aiheuta maa-alueiden vettymistä tai muuta haittaa alapuolisilla naapurikiinteistöillä tai ympäristölle.

32. Määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan aiheuttavasta häiriötilanteesta on viipymättä ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Vahingoista tai onnettomuuksista, joissa öljyä tai muita kemikaaleja pääsee vuotamaan maaperään, pinta- tai pohjavesiin taikka joista aiheutuu muuta ympäristö- tai terveysvaaraa, on viipymättä ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä alueelliselle pelastuslaitokselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin laajemman vahingon estämiseksi.

33. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on toiminta-alueella oltava riittävä määrä imeytysmateriaalia ja alkusammutusvälineitä saatavilla.

34. Rintauksen yläpuolella lähellä louhoksen reunoja maanpinta on pidettävä puhtaana suurista kivistä, varastokasoista ja muista turvallisuutta heikentävistä tekijöistä.

35. Toiminnanharjoittajan tulee estää ulkopuolisten kulkeminen ja jätekuljetukset alueelle puomein, kulunvalvonnalla tai muulla riittävällä menetelmällä.

36. Maa-ainesten ottamisen aikana louhoksen reunat tulee suojata siten, että ihmisten ja eläinten putoamisvaara louhokseen estetään. Maavalli/lohkareet, lippusiima ja varoitustaulut katsotaan riittäväksi toimenpiteeksi.

Vanhan louhoksen osalta länsi- ja eteläpuolen jyrkänteille tulee rakentaa lupapäätöksen mukainen aita, ennen kuin vanhan luvan (18.3.2020 § 17) mukainen vakuusmaksu voidaan palauttaa.

37. Räjäytys- ja louhintatöissä tulee noudattaa Valtioneuvoston asetusta räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta (Vna 64/2011).

38. Tuulivoimalan läheisyys tulee huomioida räjäytysten suuntauksessa, niin, että kivien sinkoutuminen kohti tuulivoimalaa on minimoitu.

39. Toiminnassa käytettävien laitteiden ja varusteiden kuntoa ja toimintaa on tarkkailtava säännöllisesti. Laitteiston rikkoutuessa tai jonkin muun päästöä lisäävän häiriön sattuessa on laitoksen päästöjä aiheuttava toiminta keskeytettävä, kunnes laitteisto on korjattu tai häiriö poistettu. Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa valvontaviranomaisen vaatimuksesta tarkkailtava mittauksin ympäristöön kohdistuvia melu-, värinä- ja laskeumapäästöjä.

40. Laitokselle on nimettävä vastuuhenkilö tai -henkilöt, joka huolehtii tarvittavien korjaus- ja huoltotöiden suorittamisesta ja poikkeuksellisten tilanteiden ilmoittamisesta viranomaisille sekä jätteenkäsittelytoiminnan asianmukaisuudesta ja siihen liittyvästä toiminnan seurannasta ja tarkkailusta.

Vastuuhenkilön/-henkilöiden nimi ja yhteystiedot tulee ilmoittaa luvan valvontaviranomaiselle.

41. Toiminnanharjoittajan on pidettävä toiminnasta kirjaa, josta ilmenee vähintään seuraavat tiedot:

- murskauslaitoksen tiedot, räjäytykset ja tuotantomäärät
- alueelle vastaanotettavien ja käsiteltävien asfaltti- ja betonijätteen sekä vastaanotettavan maa-aineksen määrät sekä tieto niiden alkuperästä (tulee säilyttää vähintään kolme vuotta)
- asfaltti- ja betonijätteen sekä tuotujen maa-ainesten siirroista siirtoasiakirjat
- Hyödynnetyn asfaltin- ja betonijätteen määrä, toimituspaikat ja varastossa oleva määrä
- louhoksen vesipinnan korkeus ennen pumppausta
- käytettyjen polttoaineiden laatu- ja kulutustiedot
- toiminnasta syntyneet jätteet, niiden määrät ja toimituspaikat
- häiriö- ja poikkeustilanteet
- käytetyt räjäytysaineet ja niiden määrät

42. Ottamistoiminnan loputtua tulee jyrkänteiden yläosaan asentaa tukeva pysyvä teräsverkkoaita, joka on korkeudeltaan vähintään 1 500 mm maanpinnasta. Aita tulee asentaa noin 2 metrin etäisyydelle jyrkänteen reunasta. Aidan päät tulee viedä kiinni louhoksen reunaan niin, että aidan taakse pääsy on estetty. Aitaaminen tulee tehdä myös vanhan louhoksen ympärille.

Vanhan louhoksen osalta länsi- ja eteläpuolen jyrkänkeille tulee rakentaa lupapäätöksen mukainen aita, ennen kuin vanhan luvan (18.3.2020 § 17) mukainen vakuusmaksu voidaan palauttaa.

43. Varastoalueen rakennekerrokset tulee poistaa ja alue maisemoida pintamailla ja metsittää.

44. Maankaatopaikan viimeistelytyön yhteydessä on huolehdittava siitä, etteivät maankaatopaikalle tuotavilla pintamaiden mahdollisesti sisältävillä vieraskasvilajien siemenillä tai kasvinosilla aiheuteta vieraskasvilajin leviämistä ja merkittävää vahinkoa luonnon monimuotoisuudelle tai vaaraa terveydelle.

45. Maa-ainestenottotoiminnan päättyttyä, on luvanhaltijan pyydettävä alueelle lopputarkastusta valvontaviranomaiselta.

46. Tämän luvan mukaisten jälkihoitotoimenpiteiden tulee olla suoritettuna viimeistään 1 vuoden kuluessa maa-ainesten ottamisluvan voimassaolon päättymisestä.

47. Vuotuisesta ottomäärästä tulee tehdä ilmoitus valvontaviranomaiselle seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä ensisijaisesti NOTTO-tietojärjestelmän kautta.

48. Vuosiyhteenveto kohdan 41 mukaisesta kirjanpidosta on toimitettava valvontaviranomaiselle seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä ensisijaisesti sähköisen YLVA-tietojärjestelmän kautta.

49. Mikäli lupa siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes tämän tilalle on hakemuksesta hyväksytty toinen.

50. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta tai lopettamisesta on ilmoitettava viipymättä luvan valvontaviranomaiselle.

51. Työkoneiden ja -menetelmien osalta tulee olla selvillä tekniikan kehittymisestä ja sitä on hyödynnettävä mahdollisuuksien mukaan. Työssä tulee käyttää tekniikkaa, jolla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähentää sitä, ja jotka soveltuvat ympäristölupamääräysten perustaksi.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittaja on vaatinut, että hallinto-oikeus kumoaa päätöksen ja hylkää hakemuksen, ja että päätöksen täytäntöönpano kielletään.

Perustelut

Alueella on ollut maa-ainesten ottamislupa 250 000 m³ltr, jonka voimassaoloaika on päättynyt 31.12.2019. Kalliokiviainesta on otettu tuolloin noin 15 000 m³krt. Tämän jälkeen, 18.3.2020 myönnetyssä maa-aines- ja ympäristöluvassa ottamisalueen kokonaispinta-ala oli 1,35 ha, josta varsinainen louhos 0,85 ha ja otettavan kallioaineksen kokonaisotto 50 000 m³ltr. Nyt haetussa maa-aines- ja ympäristöluvassa ottamisalueen pinta-ala on 2,55 ha ja otettava maa-aines kalliokiviainesta 90 000 k-m³. Ottolupaa on haettu 10 vuodeksi.

Vuonna 2020 myönnetyn yhteisluvan alueella tulee tehdä lopputarkastus, jonka jälkeen lupa tulee rauettaa. Uuden ottamisalueen raja-alue on päivitettävä niin, että se koskee vain haettavan luvan mukaista toimintaa. Maa-aineslupahakemuksessa on ilmoitettu, ettei ottamisalue sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaalla alueella. Luontoselvitystä ei ole tehty ottamisalueesta. Hakemuksessa tai ottamissuunnitelmassa ei ole ilmoitettu pohjaveden pinnan ylintä korkeustasoa.

Nykyisen louhoksen pohja on hakemusasiakirjojen mukaan tasolla +155,25 m (N2000). Louhos on täyttynyt vedellä ja vanhaan louhokseen kertyneitä vesiä pumpataan jatkuvasti. Nyt haettavana olevan ottamisen päätyttyä louhoksen vesipinnan arvioidaan asettuvan tasolle +159,00 m (N2000). Esitettyjen ottotasojen perusteella vaikuttaa siltä, että toimitaan pohjavesipinnan alapuolella. Jos vesi nousee kaivantoon, olisi pitänyt hakea vesilain mukainen lupa aluehallintovirastolta.

Pohjavesikartoitusta ei ole tehty, joten on epäselvää, mistä kaivantoon tuleva vesi on peräisin. Kunnalla ei ole toimivaltaa vesilain mukaisten lupien myöntämisessä. Asia on ilmeisen ongelmallinen pohjaveden pilaamisriskin suhteen. Pohjavettä on kaikki maa- ja kallioperän pohjavesi ja vesi, joka asettuu pohjaveden pinnan mukaiseksi. Pohjaveden pilaamista on, jos loukkaa yleistä tai yksityistä etua tai pilaa toisen omistamalla alueella olevan pohjavesiesiintymän. Toiminta edellyttää pohjaveden tasoon ja mahdolliseen laatuun puuttumisena sekä uuden vesistömuodostuman tekemisenä vesilain mukaista lupaa, jossa toimivaltainen viranomais on aluehallintovirasto.

Louhoksen valumavesien käsittelysuunnitelma on puutteellinen. Vesien pumppausmäärät, vesienjohtamisreitti, laskeutusaltaan mitoitus ja kaaviokuva puuttuvat. Mitoituksessa on huomioitava, että pois johdettavat vedet eivät saa aiheuttaa vettymistä laskuojan varrella sijaitsevilla kiinteistöillä. Laskeutusallas on tyhjennettävä säännöllisesti.

Poistettavan veden tarkkailun on oltava tutkimuspohjaista, ei silmämääräistä. Alueelta poistettavista pintavesistä on otettava näytteitä ja tarkkailtava riittävän usein sekä kiintoaineen, raskasmetallien että haitallisten aineiden määriä. Niitä ei saa päätyä alapuolisiin vesistöihin tai Perhonjokeen, joka on tilaluokitukseltaan tyydyttävässä tilassa. Vesinäytteet on otettava myös saostusaltaasta ja ojavedestä, johon saostusaltaan vesi johdetaan. Louhoksen suurimmat ympäristöpäästöt syntyvät räjäytyksissä. Hakemuksesta puuttuvat pintavesien suojelutoimet, joista oleellisin on räjähdysainepäästöjen hallinta. Ne eivät saa kulkeutua puhdistamattomina vesistöön ja näin aiheuttaa alapuolisen vesistön pilaantumista ja rehevöitymistä. Veteen liukenevat nitraatit voivat rehevöittää vesistöä tai pilata pohjavesiä. Myös polttoöljyllä voi olla pitkäaikaisia haittavaikutuksia joutuessaan maaperään ja vesistöön.

Kiinteistöjen kaivoista, jotka sijaitsevat noin kilometrin etäisyydellä louhoksesta, on tehtävä talousvesianalyysi ja kaivoveden korkeuden mittaaminen säännöllisesti. Alueella on käytössä yksityisiä kaivoja.

Louhittavan kiviaineen laadusta on tehtävä selvitys, josta ilmenee, onko kalliossa rapautuneita ruosteisia kiviä, halkeamia ja kallioruhjeita tai happamia kiviaineita, sekä ympäristövaaralliset metallit on analysoitava.

Jätteiden käsittely- ja tarkkailusuunnitelmat ovat edelleen vajavaisia ja ristiriitaisia. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt hakijaa täydentämään jätteenkäsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaa. Täydennykset puuttuvat ja toiminta on aloitettu. Esimerkiksi betoninmurskauksen vedet ovat hyvin emäksisiä, ja vaativat oman vedenpuhdistuksen ja jätealueiden pohjarakenteiden sekä veden käsittelyn. Betoninmurskauksen aluetta ei ole osoitettu kartalla. Asiasta on vain kerrottu, että murskauslaitos sijoitetaan louhoksen pohjalle.

Ottamisalueella on jatkuva turvallisuusriski putoamiselle kaivantoon. Lippusiimat eivät estä eläinten putoamista. Louhoksen sijaitessa taajama-alueella tai sen läheisyydessä tulee se merkitä ja rajata selvästi ympäristöstä turvallisuuden varmistamiseksi.

Alueen melutasosta ei ole mallinnusta, johon sisältyvät toimenpidesuosituksset meluhaittojen vähentämiseksi. Aistinvaraisuus ei ole riittävä toimi. Melu tulee mitata kerran vuodessa toiminnan aikana, tarkastajan läsnä ollessa.

Murskauslaitoksen lähtömelutaso on hakemuksessa esitetty virheellisesti. Valituksessa on selostettu kalliokiven ottosuunnitelmassa esitettyjä seikkoja meluvaikutuksesta ja meluntorjunnasta.

Louhoksen läheisyydessä olevien tuulivoimaloiden melupäästöt ovat jo sillä tasolla, että ne aiheuttavat ympärivuorokautisen haitan lähialueen asukkaille sekä alueen eliöille. Limakon tuulivoima-alueen melumallinnus on tehty virheellisesti, koska melupäästölle ei ole esitetty standardin mukaisia takuuarvoja. Valittaja on viitannut myös Perhon kunnan päätökseen tuulivoimaloiden suojaetäisyyksistä. Tätä samaa päätöstä on sovellettava myös louhoksen toimintaan ja Limakon tuulivoiman meluyhteisvaikutuksiin. Melupäästöt tulisivat ylittämään raja-arvot reippaasti.

Alunperin uuden luvan kuulutuksessa ei ole mainintaa 200 metrin etäisyydellä sijaitsevasta tuulivoimalasta, eikä kuulemismenettelyssä ole huomioitu samalla kiinteistönnumerolla olevaa vuokralaista Taaleri Energia Operations Oy:tä.

Louhoksella käytetään räjähteitä vuosittain 10–80 tonnia. Valittaja ei ole saanut vastausta siitä, onko tutkittu että tuulivoimalan perustus on edelleen kunnossa. Luvan hakija on todennut, että räjäytyksistä aiheutuva tärinä on lyhytkestoista, eikä se aiheuta suurella todennäköisyydellä vaurioita lähimmissä kohteissa. Todisteita tärinämittausten toteuttamisesta ei ole esitetty.

Tuulivoimala ja louhos sijaitsevat niin lähellä toisiaan, että onnettomuuksien riski kasvaa merkittävästi. Riskejä ovat mahdolliset öljy- tai polttoainevuodot, räjähdysainevahingot, räjäytyksestä aiheutuva paineaalto, pöly ja sinkoilevat kivet. Näitä ei ole hakemuksessa huomioitu. Ympäristölupahakemuksessa ei ole tarkkaa tietoa räjäytysten suojaamisesta.

Täytäntöönpanokieltovaatimusta on perusteltu sillä, että päätöksessä on vakavia puutteita, joiden vuoksi toimintaa ei voida harjoittaa ilman siitä aiheutuvaa ilmeistä vahinkoa ja vaaraa. Toiminnan käynnistäminen voi aiheuttaa sellaisia seurauksia, joiden korvaaminen nousee louhimisen aloittamisen seurauksena yli 8 000 euroon.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Perhon kunnan ympäristölautakunnalta on pyydetty lausunto valituksesta. Hallinto-oikeus on varannut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollolle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tilaisuuden vastineen antamiseen valituksesta.

Perhon kunnan ympäristölautakunta on lausunnossaan todennut muun muassa, että alue ei ole pohjavesialuetta. Hakija on ilmoittanut louhoksen

vedenpinnan korkeuden. Lähin talousvesikaivo sijaitsee noin 700 metrin etäisyydellä ja hakija on kartoittanut sen pinnankorkeuden. Ympäristöministeriön ohjeistuksessa ”Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:30, opas ainesten kestäväään käyttöön” kallionottamisalueilla alin ottamistaso määritetään usein ottamisalueen lähiympäristön kaivojen vedenpintojen korkeuden perusteella. Koska louhoksen läheisyydessä ei ole kaivoja, on pohjaveden pinnan kartoittaminen mahdotonta. On kohtuutonta vaatia porattavaksi kallioon porakaivo, josta pinnankorkeutta voitaisiin tarkkailla.

Louhoksen pohja on noin metrin korkeammalla kuin 250 metrin etäisyydellä sijaitsevan Limakonojan (valtaoja) pohja. Louhokseen kerääntyy sadevesiä, ei pohjavettä. Kuivana aikana louhoksessa ei ole vettä, eikä louhoksen seinämissä tai pohjassa ole havaittavissa vesisuonia. Toimivaltainen lupaviranomainen on tässä tapauksessa Perhon ympäristölautakunta.

Oppaassa ”Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:30, opas ainesten kestäväään käyttöön” on todettu, että pohjaveden laatua seurataan pääasiassa ottamisalueilta, jotka sijaitsevat pohjavesialueilla tai joiden lähistöllä on talousvesikaivoja. Talousvesikaivot ovat tässä tapauksessa niin etäällä, että lautakunta ei ole katsonut niiden tarkkailua tarpeelliseksi, ei myöskään ELY-keskus.

Louhokseen ei tule juurikaan valumavesiä, koska louhoksen ympäröimä kalliopinta viettää louhoksesta pois päin. Myös louhoksen reunalla olevat maavallit ohjaavat valumavesiä pois päin louhoksesta. Louhoksesta pumpattavat kuivatusvedet pumpataan laskeutusaltaaseen, jolle lautakunta on lupapäätöksessään määritellyt mitat. Kuivatusvesissä ei juurikaan ole hienoainesta, joten lautakunta ei ole nähnyt lupapäätöstä tehdessään laskeutusaltaalle edes mainittavaa tarvetta. Laskeutusaltaasta vedet suotaautuvat metsämaan kautta metsäojaan, eli niitä ei johdeta laskeutusaltaastakaan suoraan laskuojaan. Maan omistaa luvanhaltija. Muraus-asetuksessa on todettu seuraavaa: ”Kiintoaineen erottamiseksi ympäristöön päätyvät vedet on tarvittaessa johdettava selkeytysaltaan kautta”.

Aiemmassa luvassa louhos on vaadittu aidattavaksi metalliverkkoaidalla ottamistoiminnan jälkeen, ei ottamistoiminnan aikana. Ottamistoiminnan aikaiseksi suojaukseksi on tuolloinkin katsottu riittävän lippusiima sekä pintamaista kasatut maavallit ja isot kivenlohkareet. Aiemman luvan mukaisista ottamistoiminnan aikaisista suojaustoimista on valitettu hallinto-oikeuteen ja valitus on hylätty. Nyt valituksenalaisessa lupapäätöksessä on ottamistoiminnan aikaiseksi jyrkänteiden suojaukseksi vaadittu maavalli/lohkareet sekä lippusiima ja varoitustaulut. Ottamistoiminnan jälkeen louhos aidataan riittävän tukevalla pysyvällä metalliverkkoaidalla. Alue erottuu selvästi maastosta ja louhosalue on työmaa-aluetta, jonne ei ulkopuolisilla ole asiaa.

Lupaviranomainen on lupapäätöksessä antanut määräyksen alueen suojarakenteista.

Tässä tapauksessa lähimpään asutukseen tulee matkaa yli 500 metriä ja lupapäätökseen on annettu määräyksiä melun leviämisen ehkäisemiseksi muun muassa ottamalla kantaa murskaamon sijoittamiseen. Kunnanvaltuuston 12.1.2022 tekemä linjaus tuulivoimaloiden suojaetäisyyksistä koskee ainoastaan tuulivoimaloita ja niidenkin osalta hankkeita, jotka ovat tulleet vireille 12.1.2022 jälkeen. Valtuuston määrittämät suojaetäisyysvaatimukset eivät koske maa-ainesten ottamista. Tarvittaessa, mikäli melutason epäillään ylittyvän, voi valvontaviranomainen edellyttää melumittauksia. Melumittauksissa huomioidaan myös tuulivoimaloiden aiheuttama ääni.

Valittajan käsitys vuosittaisista räjähdelainemääristä ei ole todenmukainen. Lähimmässä tuulivoimalassa on ollut tärinämittari ja luvanhaltija on toimittanut tärinämittaustulokset Taalerille. Tuulivoimala on sammutettu räjäytysten ajaksi.

Lupa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta on myönnetty, koska luvan myöntämisen edellytykset alueella täyttyvät ja alueella on jo ennestään ollut louhintatoimintaa. Muistutuksissa esille nousseisiin seikkoihin on otettu kantaa lupamääräyksissä. 8 000 euron vakuusmaksun on katsottu olevan riittävä. Jätteiden käsittelyltä on vaadittu oma vakuusmaksu.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on vastineessaan esittänyt antaneensa 25.8.2023 lausunnon alkuperäisestä lupahakemuksesta ja 6.11.2023 lausunnon päivitetystä lupahakemuksesta Perhon ympäristölautakunnalle. ELY-keskus on viitannut antamiinsa lausuntoihin ja todennut, että valituksessa ei ole tuotu esille sellaista uutta asiaa, joka antaisi aiheita lausuntojen täydentämiseen. ELY-keskuksen tiedossa ei ole, että alueen läheisyydessä noin yhden kilometrin etäisyydellä olisi vedenottokäytössä olevia kaivoja.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on ilmoittanut, että sillä ei ole asiassa lausuttavaa.

Koneurakointi ja Kuljetus J Isomöttönen Oy on vastineessaan vaatinut hallinto-oikeutta vahvistamaan Perhon kunnan ympäristölautakunnan päätöksen annetussa muodossaan ja hylkäämään Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry:n vaatimukset. Vastineessa on muun muassa todettu, että alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Se on maakuntakaavassa merkitty maa-ainesten ottoalueeksi tai maa-ainesten ottoon soveltuvaksi alueeksi. Lähin talousvesikaivo sijaitsee noin 700 metrin etäisyydellä ja alin mahdollinen ottamistaso on määritelty sen mukaan. Louhokseen kertyy sade- ja sulamisvesiä mutta ei valumavesiä. Kuivana aikana louhoksessa ei ole vettä eikä louhoksen seinämissä tai pohjassa ole havaittavissa vesisuonia. Louhoksen pohja on noin metrin korkeammalla kuin 250 metrin etäisyydellä sijaitsevan Limakonojan pohja. Toimivaltainen lupaviranomainen on Perhon ympäristölautakunta. Valituksenalaisessa lupapäätöksessä ei ole erityistä syytä tiukentaa edellisiä ottamistoiminnan aikaisia suojauksia, koska olosuhteet alueella ovat samankaltaiset. Ottamistoiminnan aikainen suojaustaso on riittävä ja osin jopa parempi kuin edellisen luvan voimassaollessa. Työteknisistä syistä pysyvää metalliverkkoaitaa ei voi tehdä ennen kiviainesten ottamistoiminnan päättymistä, koska louhoksen reunoilla pitää

pystyä kulkemaan esimerkiksi poravaunulla. Lähimpään asutukseen on matkaa yli 500 metriä. Lupa aloittaa toiminta on ollut perusteltu.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry on vastaselityksessään esittänyt muun muassa 642 metrin ja 864 metrin etäisyydellä louhoksen reunasta sijaitsevilla kiinteistöillä talousvesikäytössä olevat kaivot, ja todennut, ettei kyseisten kaivojen pinnan korkeus selviä päätösehdotuksesta. Tuulivoimala nro 3:n vieressä noin 200 metrin päässä louhoksesta on pohjaveden pinnan havaintoputki, josta pystytään mittaamaan pohjaveden korkeus ilman että kallioon tarvitsee porata uutta porakaivoa.

Maanmittauslaitoksen kartassa alue on karttamerkinnän mukaan kiviä, vesikuoppa ja allas. Lisäksi louhinta-alue sijaitsee harjualueessa kiinni, jolloin pohjavettä suotautuu harjun läpi. Pohjaveden pinnan tasoa ei voi arvioida silmämääräisesti, vaan se on mitattava pohjaveden havaintoputkesta.

Louhoksen pohjan taso ei ole selvillä. Limakonojan syvyyttä ei ole mainittu. Syvyydet tulisi merkitä, jotta voidaan varmistua, ettei ottosyvyys ylity. Vesiä ei voi johtaa ojaan käsittelemättömänä. Louhoksen pohjan taso on aikaisemmassa lupahakemuksessa tasolla +155,25 N2000, mutta se on täytynyt vedellä. Ei ole selvillä paljonko vedenpinnan taso on ollut todellisuudessa. Laskeutusallas tulisi rakentaa ELY-keskuksen vaatimusten mukaisesti. Kalliokuoppa ei ole riittävä valumavesien käsittelytoimenpide.

Kuivatusvesissä voi olla haitallisia aineita. Laskeutusaltaiden on tarkoitus saostaa haitalliset aineet altaan pohjalle, josta ne voidaan hallitusti poistaa.

Räjähdyssainemäärä on otettu lupahakemuksesta. Jos määrä on väärin, se on tarkennettava.

Valittaja on viitannut Euroopan Unionin vesipuitedirektiiviin (200/60/EY), jonka mukaan Suomen on saavutettava pintavesien hyvä kemiallinen ja ekologinen tila vuoteen 2015 mennessä. Suomi on siirtänyt tavoiteaikaa vuoteen 2027. Unionin tuomioistuimen niin kutsutun Weser-päätöksen (C-461/13) mukaan ympäristötavoitteet ovat sitovia.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen ja täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevan vaatimuksen.

Perustelut

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristönsuojelulaissa tarkoitetaan ympäristön pilaantumisella sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen

kanssa: a) terveyshaittaa; b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille; c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä; f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että: 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua; 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään. Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin

2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta; 7) vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 20 a §:n vastaista pintavesimuodostuman tai pohjavesimuodostuman tilatavoitteen saavuttamisen vaarantumista tai mainitun lain 20 b §:n vastaista vesimuodostuman tilan heikentymistä.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Luvassa on lisäksi annettava tarpeelliset määräykset jätelain 120 §:ssä säädetystä jätehuollon seurannasta ja tarkkailusta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmasta ja sen noudattamisesta.

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan maa-aineslaissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu: 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Maa-aineslain 5 §:n 1 momentin mukaan lupaa haettaessa on ainesten ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma. Tämä ei kuitenkaan ole tarpeen, jos hanke laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan on vähäinen. Saman pykälän 2 momentin mukaan suunnitelmaa laadittaessa on tarvittavassa laajuudessa selvitettävä vallitsevat luonnonolosuhteet, ainesten määrä ja laatu sekä hankkeen vaikutukset ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin.

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-ainesten ottamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:ssä on säädetty maa-ainesluvan hakemisesta ja muun muassa hakemuksessa

esitettävistä tiedoista. Saman asetuksen 2 §:ssä säädetään ottamissuunnitelmasta.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (Muraus-asetus) 1 §:n mukaan asetuksessa säädetään kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa.

Saman asetuksen 6 §:n 1 momentin mukaan melulähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Raaka-aine-, pintamaa- ja tuotevarastokasat on pidettävä melun leviämisen estämisen kannalta riittävän korkeina ja ne on sijoitettava siten, että melun leviäminen melulle alttiisiin kohteisiin estyy.

Saman asetuksen 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Saman asetuksen 9 §:ssä säädetään maaperän ja pohjaveden suojelusta.

Saman asetuksen 10 §:n 1 momentin mukaan toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu pintavesien tai kaivojen pilaantumista. Saman pykälän 3 momentin mukaan kiintoaineen erottamiseksi ympäristöön päätyvät vedet on tarvittaessa johdettava selkeytysaltaan kautta.

Eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista. Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos muun muassa aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä tai muulla edellä mainittuun verrattavalla tavalla loukkaa yleistä etua. Saman pykälän 2 momentin mukaan vesitaloushankkeella on lisäksi oltava lupaviranomaisen lupa, jos 1 momentissa tarkoitettu muutos aiheuttaa edunmenetystä toisen vesialueelle, kalastukselle, veden saannille, maalle, kiinteistölle tai muulle omaisuudelle. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos edunmenetys aiheutuu

ainoastaan yksityiselle edulle ja edunhaltija on antanut hankkeeseen kirjallisen suostumuksensa.

Asiassa saatu selvitys

Maa-aines- ja ympäristölupahakemus koskee Perhon kunnassa kiinteistöllä Nevanperä 584-401-19-108 tapahtuvaa kalliokiviaineksen ottamista ja kallion louhintaa, alueelta louhittavan kiviaineksen murskausta, puhtaiden maiden vastaanottoa sekä betonin ja asfaltin vastaanottoa, varastointia ja murskausta. Lupaa on haettu 90 000 m³ ktr ottamismäärälle. Ottamisalueen pinta-alaksi on ilmoitettu 2,55 ha, josta varsinainen ottoalue on 0,85 ha, vanha louhosalue 0,73 ha ja läjitys- ja varastoalue 0,67 ha.

Lupapäätöksen mukaan alueella on ollut kalliokiviainesten ottamistoimintaa vuodesta 2016. Koneurakointi ja Kuljetus J Isomöttönen Oy:llä on ollut Perhon kunnan ympäristölautakunnan 18.3.2020 § 17 myöntämä maa-aines- ja ympäristölupa. Aluetta ei ole jälkihoidettu edellisen oton jälkeen. Nyt kysymyksessä oleva maa-aines- ja ympäristöluvan ottamisalue sijoittuu jo olemassa olevan louhoksen jatkoksi alueen koillispuolelle. Tuleva laajennusalue on pääosin hakattua harvahkoa mäntymetsäpohjaa.

Ottamisalue sijaitsee Perhon keskustasta noin 1,5 km itään. Liikennöinti alueelle tapahtuu Jyväskyläntieltä alkavaa murskepintaista metsäautotietä pitkin noin kilometrin matkan. Hakemuksen mukaan toiminnasta aiheutuu 1-10 raskaan liikenteen käyntiä vuorokaudessa, enintään 60 käyntiä päivässä.

Ottosuunnitelman mukaan alue on merkitty Keski-Pohjanmaan maakuntakaavaan merkinnällä EO-4, joka on ”Maa-ainesten ottoalue tai ottoon soveltuva alue” ja Limakon tuulivoimaosayleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Maakuntakaavamerkintöjen mukaan EO-4-alue tarkoittaa lisäksi luonnonkivituotantoon soveltuvaa aluetta.

Louhintasyvyudeksi tulee keskimäärin noin 11 m. Alin sallittu ottamistaso on +155,00 m (N 2000). Vanhan suunnitelman mukaista ottotasoa korotetaan hieman, sillä se oli +154 m. Toiminnassa varaudutaan puhtaiden maiden (mullan) varastointiin, sekä väliaikaiseen betonin ja asfaltin välivarastointiin ja käsittelyyn.

Kiviaineksen vuosituotanto on enintään 150 000 tonnia vuodessa. Kierrätettävän jäteasfaltin enimmäismäärä on 3 000 tonnia luvan voimassaoloaikana. Vastaanotettavan betonin enimmäismäärä on 2 000 tonnia luvan voimassaoloaikana. Puhtaiden maiden vastaanoton enimmäismäärä on enintään 3 000 m³ luvan voimassaoloaikana.

Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita. Ottosuunnitelman mukaan ei ole tiedossa, että hakemuksen mukaisella alueella olisi erityisiä luontoarvoja.

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 600 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta pohjoisessa ja noin 900 metrin etäisyydellä lännessä. Idässä noin 200 metrin etäisyydellä sijaitsee tuulivoimala.

Toiminta-alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue, Salmelanharju, sijaitsee idässä 7 km:n päässä. Suunnitelma-alueen korkeimmat kohdat ovat tasolla +167,20 m ja matalimmat alueet ottoalueella olevassa louhoksessa tasolla +155,25 m. Laajennusalueen maanpinta on melko tasainen ja korkeusvaihtelut noin kahden metrin sisällä alueen viettäessä pääsuuntina länsi ja pohjoinen.

Ottosuunnitelman mukaan alueen pohjaveden tasoa ei ole mitattu, koska maaperä on kalliota. Lännessä noin 50 metrin päässä pellon piiriojassa vesipinta on +156,10 m. Lupapäätöksen mukaan hakija on 25.8.2023 mitannut louhoksen vedenpinnan korkeudeksi +155,68 m ja samalla on kartoitettu noin 250 metrin päässä sijaitsevan Limakonojan pohjan korkeus, joka oli +153,99 m. Louhoksen pohjan korkeus +155,00 m on Limakonojan (valtaoja) pohjaa korkeammalla. Veden virtaussuunta on talousvesikaivoista poispäin. Lähin talousvesikaivo sijaitsee noin 700 metrin etäisyydellä. Hakija on 25.8.2023 kartoittanut tilalla Pohjola (584-401-22-55) olevan talousvesikaivon vedenpinnan, jonka korkeus oli +162,20 m.

Suunnittelualue sijaitsee Perhonjoen latvavesistön valuma-alueella. Alueen pintavedet valuvat pintavaluntana länteen kohti Limakonojaa, joka laskee Perhonjokeen. Suunnittelun ottamisalueen ympäristössä maapinta viettää pääasiassa kohti länttä.

Ottosuunnitelman mukaan ottoalueella oleva vanha louhos täyttyy vähitellen sadevesillä. Louhokseen kertyviä vesiä on pumpattu jatkuvasti pois louhoksesta. Pumppausta jatketaan länteen rakennettavan laskeutusaltaan kautta, josta vesi valuu metsäojaan. Hakemuksen mukaan pumppausallas/metsäojan pää tyhjennetään tarvittaessa. Etäisyys lähimpään vesistöön Perhonjokeen on noin 1,4 km lounaaseen. Alue on tiivisrakenteista maaperää ja kalliota.

Hakijan lupaviranomaiselle antaman vastineen mukaan louhinta- ja murskaustoiminnassa merkittävin yksittäinen vesivaikutusten aiheuttaja on räjähtämättä jäävien räjähdysaineiden typpikuormitus. Räjähtämättä jäävien räjähdysaineiden vaikutus vesien typpipitoisuuksiin arvioidaan normaaliolosuhteissa vähäiseksi. Toiminnassa käytetään pääasiassa emulsioräjähdysaineita, jotka tyypillisesti räjähtävät täydellisesti ja joissa typpiyhdisteet ovat hitaasti liukenevassa muodossa. Näin ollen toiminnasta aiheutuvat typpipäästöt ovat vähäiset. Alapuolinen ojasto on toiminnanharjoittajan omistuksessa. Louhoksen ympärillä olevat maavallit estävät louhoksen ympäristön hulevesien valumisen louhosmonttuun. Liikenne- ja varastointialue on perustettu murskekerroksin, joka läpäisee hyvin vettä, eikä sieltä valu hulevesiä louhokseen. Murskeen alla on kallion pinta, joka viettää länteen eli louhoksesta poispäin. Alueen hulevedet suotautuvat metsämaahan.

Porauskalustona käytetään poravaunua, joka on varustettu pölynkeräyslaitteistolla. Louhinnassa käytetään parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisia laitteita. Murskaus suoritetaan siirrettävällä suojausasteeltaan B-luokan murskauslaitoksella, jossa pölyn haitallinen leviäminen ympäristöön voidaan estää kastelemalla. Murskausasema on osittain koteloitu ja varustettu vesikastelujärjestelmällä melu- ja pölypäästöjen vähentämiseksi. Laitos koostuu murskaimesta sekä seulastosta. Murskausta tehdään 1–2 kertaa vuodessa noin 3–5 viikkoa kerralla. Ottosuunnitelman mukaan murskauksessa syntyvä melu on lähtötasoltaan 85–100 dB.

Murskaus tapahtuu louhoksen pohjalla ja murskekasoja sijoitellaan meluesteeksi sekä räjäytyksessä käytetään tarvittavia suojauksia. Ottoalueen ympärillä on pääosin metsää. Melua torjutaan murskauslaitoksen koteloinnein ja kumituksin, sekä meluvallien ja toimintojen, muun muassa varastokasojen, oikealla sijoittelulla. Tuotevarastokasat muodostavat melu- ja pölyesteen lännen ja etelän suuntaan asutuksia kohden. Murskauslaitoksen melutaso laskee ottamissuunnitelman mukaan lähimmässä häiriintyvässä kohteessa alle sallitun melutason 45 dBA.

Pölyämistä vähennetään kastelun lisäksi myös pitämällä putoamiskorkeudet mahdollisimman pieninä. Louhintatyössä suurin yksittäinen pölyn aiheuttaja on räjäytystyö, joka aiheuttaa hetkellisen pölyämisen. Myös alueen työskentely- ja kuljetusväylien pölyämistä voidaan vähentää tarvittaessa kastelemalla.

Räjäytyksistä aiheutuva tärinä on lyhytkestoista, eikä se ottosuunnitelman mukaan aiheuta suurella todennäköisyydellä vaurioita lähimmissä kohteissa, sillä häiriintyvät kohteet esiintyvät kaukana louhoksesta.

Varastoidut betoni- ja asfalttimateriaalit käsitellään ja murskataan samalla murskauskalustolla samaan aikaan kuin kiviaines murskataan. Murskattu betoni ja asfaltti kierrätetään esimerkiksi asfalttiyrityksille uudelleen käytettäväksi. Multa ja maa-ainekset käytetään varastoalueen laajennuksen pohjamateriaalina. Betoni- ja asfalttijätteen ja maa-aineksen varastointipaikat sijaitsevat hankealueen etelä-lounaisosassa varasto-, tie- ja muut tukitoiminta-alueet -osalla.

Alueella ei varastoida poltto-, voitelu eikä räjähdettäviä aineita.

Alueelle on pääsy ainoastaan lukittavan puomin kautta. Ottamisalueen pinnassa olevat moreenimaat siirretään varastoalueelle sekä työn edetessä suojapenkereeksi. Suojapenkereiden lisäksi käytetään ottotoiminnan aikana irtolohkareita niillä luiskan reunoilla, jossa ottoalueen reuna on saavutettu. Alueen reunoilla käytetään lippusiimaa oton ajan. Alueelle asennetaan työmaasta kertovia kylttejä sekä jyrkästä seinämästä varoittavia tauluja. Louhoksen ympärille rakennetaan vankka suoja-aita ottotoiminnan loputtua.

Oikeudellinen arviointi

Vesilain mukainen luvantarve

Maa-aineslain 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Lupa voidaan tarvita esimerkiksi silloin, kun suunniteltu maa-ainesten ottaminen kohdistuu pohjaveden pinnan alapuolelle, pohjavedenottamon suoja-alueelle tai laaja-alaisesti pohjavesialueelle.

Valituksessa on muun muassa esitetty, että toiminta edellyttää pohjaveden tasoon ja mahdolliseen laatuun puuttumisena sekä uuden vesistömuodostuman tekemisenä vesilain mukaista lupaa, jossa toimivaltainen viranomainen on aluehallintovirasto. Hanke ei sijaitse tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella eikä louhinta asiassa saadun selvityksen mukaan ulotu pohjaveden pinnan alapuolelle. Yksinomaan veden kertyminen louhokseen ei tarkoita sitä, että louhinta tapahtuisi pohjaveden pinnan alapuolella tai että louhinnalla veden kertymisen vuoksi olisi vaikutuksia pohjaveden laatuun tai määrään. Sadeveden kertyminen ajoittain louhokseen lammikoksi ei ole uuden vesimuodostuman tekemistä eikä se edellytä vesilain mukaista lupaa, jos siitä ei aiheudu vesilain 3 luvun 2 §:ssä mainittuja seurauksia. Asiassa saadun selvityksen perusteella hakemuksen mukaisella toiminnalla ei ennalta arvioiden ole sellaisia vesilain mukaisia vaikutuksia, jotka edellyttäisivät vesilain mukaista lupaa. Näin ollen Perhon kunnan ympäristölautakunta on Perhon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ympäristönsuojelulain 34 §:n ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 §:n 2 momentin 6 a) ja 6 b) -kohtien nojalla toimivaltainen lupaviranomainen asiassa. Asia on siten ratkaistu toimivaltaisessa lupaviranomaisessa.

Asianosaisen kuuleminen

Ympäristönsuojelulain 43 §:n mukaan lupaviranomaisen on ennen asian ratkaisemista varattava niille, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen), tilaisuus tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille on varattava tilaisuus ilmaista mielipiteensä. Kuulemisesta säädetään lisäksi hallintolaissa.

Maa-aineslain 20 §:n 2 momentin mukaan asianosaiseen sovelletaan, mitä ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentissa säädetään.

Valituksen mukaan Taaleri Energia Operations Oy:lle ei ole hakemusasian ensimmäisessä kuulutusvaiheessa lähetetty kuulemiskirjettä. Hakemus on kuulutettu uudelleen 3.10.–9.11.2023. Tällöin myös Taaleri Energia Operations Oy:lle on erikseen tiedotettu hakemuksen vireille tulosta ympäristönsuojelulain 43 §:n mukaisesti ja yhtiö on tehnyt hakemusasiaan muistutuksen. Edellä mainituilla perusteilla kuulemisessa ei ole tapahtunut menettelyvirhettä, jonka vuoksi päätös olisi aiheutta kumota.

Pohja- ja pintavedet

Valituksessa on esitetty, että hakemuksessa tai ottamissuunnitelmassa ei ole ilmoitettu pohjaveden pinnan ylintä korkeustasoa. Maa-ainesasetuksen 1 §:n mukaan pohjaveden pinnan ylin korkotaso on kerrottava tarvittaessa. Ottaen huomioon, että toiminta ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä alueen välittömässä läheisyydessä ole talousvesikaivoja, hallinto-oikeus katsoo, että asiakirjoissa on riittävällä tavalla arvioitu lähialueen maa- ja vesipintatasojen perusteella hankealueen pohjaveden pinnan ylintä korkeustasoa ja pohjavesioloja kyseessä olevalla kallioalueella.

Valituksen mukaan hakemukseen liitetyt tiedot louhoksen valumavesien käsittelysuunnitelmasta ovat olleet puutteellisia. Valituksessa on edellytetty, että mitoituksessa on huomioitava, että pois johdettavat vedet eivät saa aiheuttaa vettymistä laskuojan varrella sijaitsevilla kiinteistöillä ja että laskeutusallas on tyhjennettävä säännöllisesti. Lisäksi hakemuksesta ovat puuttuneet pintavesien suojelutoimet, joista olennaisin on räjähdysainepäästöjen hallinta. Hallinto-oikeus toteaa, että hakemusasiakirjoissa on esitetty laskeutusaltaan rakentaminen ja altaan/metsäojan pään tyhjentäminen tarvittaessa. Lupaviranomainen on antanut laskeutusallasta koskevan määräyksen 31. Hallinto-oikeus toteaa, että luvassa määrätty pintavesien suojelutoimenpiteet ovat ympäristönsuojelulain 52 §:ssä säädetyin tavoin riittävät ottaen huomioon toiminnan laatu ja laajuus sekä hakemuksessa esitetyt tiedot hulevesien muodostumisesta ja laskeutusaltaan tyhjentämisestä. Lupamääräyksessä 31 on myös otettu huomioon vettymishaitan estäminen.

Valituksessa on vaadittu pintavesien ja eräiden kiinteistöjen kaivojen tarkkailua. Hakemusasiakirjoissa on esitetty lähinnä toiminnan käyttötarkkailua ja aistinvaraista tarkkailua. Hallinto-oikeus toteaa, että pintavesien tarkkailu enemmälti ei ole tarpeen ottaen huomioon toiminnan laatu ja se, että kysymyksessä on melko pienimuotoinen toiminta, joka on entuudestaan sijainnut alueella. Aiemmin harjoitetusta toiminnasta ei ole esitetty aiheutuneen vaikutuksia pintavesiin. Louhinnan syvyys, lähialueella sijaitsevien asuinkiinteistöjen kaivojen etäisyys louhinta-alueesta, pintavesien virtaussuunta ja arvioitu pohjavesien virtaussuunta kaivoista poispäin huomioon ottaen talousvesianalyysien tekeminen tai kaivoveden korkeuden säännöllinen mittaaminen eivät ole ennalta arvioiden tarpeen.

Hallinto-oikeus katsoo, että toiminnalle annetut pohja- ja pintavesien sekä maaperän suojelua koskevat lupamääräykset 25–31, jätteiden käsittelyä koskevat lupamääräykset 17–20, poikkeuksellisia tilanteita koskevat lupamääräykset 32–33 sekä seurantaa ja tarkkailua koskevat lupamääräykset 39–41 ovat riittävät, kun otetaan huomioon, että toiminta-alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä vaikutusalueella ole herkkiä luontokohteita tai herkkiä vesistöjä.

Melu

Valituksessa on esitetty, että murskauslaitoksen lähtömelutaso on hakemuksessa esitetty virheellisesti eikä alueen melutasosta ole mallinnusta, johon sisältyisi toimenpidesuositukset meluhaittojen vähentämiseksi. Valituksessa on vaadittu, että melu on mitattava kerran vuodessa toiminnan aikana.

Hallinto-oikeus toteaa, että lupahakemuksen kohdassa 6.9 ilmoitetut lähtömelutasot poikkeavat siitä, mitä on esitetty ottosuunnitelmassa. Ottosuunnitelmassa esitettyt lähtömelutasot ovat oikeasuuntaisempia. Toiminnan laajuus, murskauslaitoksen sijainti louhintarintauksen suojassa sekä asutuksen etäisyys toiminta-alueesta huomioon ottaen toiminnan meluvaikutuksista on ennalta arvioiden riittävät tiedot ilman melumallinnusta.

Melutasosta, mittauksesta ja meluntorjunnasta on annettu lupamääräykset 9 ja 10, joita hallinto-oikeus pitää ennalta arvioiden riittävinä toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen. Lisäksi toiminta-aikoja on rajoitettu lupamääräyksellä 7. Lupaviranomaisen antaman lausunnon mukaan mahdollisissa melumittauksissa huomioidaan myös tuulivoimaloiden aiheuttama ääni.

Tärinä ja muut asiat

Valituksessa on tuotu esiin, että tuulivoimalan ja louhoksen sijainti lähellä toisiaan kasvattaa onnettomuuksien riskiä merkittävästi. Hallinto-oikeus toteaa, että lupamääräyksissä 13–15 on määrätty Taaleri Energia Operations Oy:lle tehtävistä räjäytyksiä koskevista ilmoituksista sekä tärinämittauksista. Maaperää ja pohjavettä pilaavien päästöjen ehkäisemiseksi on annettu muun muassa lupamääräykset 26 ja 30 ja vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalta muun muassa lupamääräykset 32 ja 33. Hallinto-oikeus katsoo, että lupamääräykset ovat ennalta arvioiden riittäviä. Räjäytystöiden turvallisuus ei kuulu maa-aines- ja ympäristölupa-asian yhteydessä tutkittaviin asioihin.

Valituksessa on vaadittu ottamisalueen rajauksen päivittämistä haetun luvan mukaiseen toimintaan. Hallinto-oikeus toteaa, että ottosuunnitelman liitteenä 2 olevasta kartasta käyvät ilmi hakemuksen tarkoittamat maa-ainesten ottamis- ja ottoalueen rajaukset. Karttaan on merkitty koko ottamisalue, joka sisältää muun muassa aiemman ottoalueen ja tukitoiminta-alueen eli tilavaraukset ottotoimintaan liittyviin toimintoihin. Näin ollen ei ole syytä kumota tai muuttaa lupaa tältä osin.

Valituksessa on esitetty, että ottamisalueesta ei ole tehty luontoselvitystä. Hallinto-oikeus toteaa, että kun otetaan huomioon toiminnasta aiheutuvat vaikutukset, asiakirjoista saatava selvitys toiminta- ja ottoalueen sijainnista ja koosta sekä ympäristön korkeustasot ja vesien valumasuunnat, sekä se, että kyse on ottoalueen laajentamisesta, luontoarvot ja toiminnan vaikutukset ympäröiviin luonnonolosuhteisiin on selvitetty riittävällä tavalla maa-aineslain 5 §:n ja ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaisesti.

Valituksessa on esitetty, että jätteiden käsittely- ja tarkkailusuunnitelmat ovat vajavaisia ja ristiriitaisia ja että louhittavan kiviaineen laadusta on tehtävä selvitys. Hallinto-oikeus toteaa, että toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen hakemusasikirjat ovat olleet riittävät maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen ratkaisemiseksi. Hallinto-oikeus toteaa, että aiemmassa kiviaineen otossa ei saadun selvityksen perusteella ole havaittu kiviaineessa mitään sellaista, mikä edellyttäisi kiviaineen laadun erityistä selvittämistä.

Valituksessa on tuotu esiin turvallisuusriski putoamisesta kaivantoon ja vaadittu, että louhos on merkittävä ja rajattava selvästi ympäristöstä turvallisuuden varmistamiseksi. Hallinto-oikeus toteaa, että ottaen lisäksi huomioon hakemusasikirjoissa esitetyt suojaustoimenpiteet, ottamisolueen turvallisuus on riittävästi huomioitu lupamääräyksissä 36 ja 42.

Valituksessa on esitetty, että Perhon kunnan tekemää päätöstä tuulivoimaloiden suojaetäisyyksistä on sovellettava myös louhoksen toimintaan ja Limakon tuulivoiman meluyhteisvaikutuksiin. Hallinto-oikeus toteaa, että louhinta- ja murskaustoiminnan vähimmäissuojaetäisyyksistä asutukseen ja muihin melulle tai pölylle alttiisiin kohteisiin on säädetty Muraus-asetuksessa. Ympäristölupaharkinta tapahtuu ympäristönsuojelulainsäädännön mukaan. Näin ollen Perhon kunnan päätöksellä tuulivoimahankkeiden suojaetäisyyksistä ei ole lupaharkinnassa sitovaa merkitystä. Yhteismelun mittauksesta on lausuttu edellä Melu -otsikon alla.

Valituksenalaisessa asiassa on valituksen johdosta ratkaistavana kysymys siitä, onko muutoksenhaun kohteena oleva kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maa-aines- ja ympäristölupapäätös lainmukainen. Tämän asian yhteydessä ei näin ollen voida arvioida hakijan aikaisempaa, lainvoiman saanutta maa-aines- ja ympäristölupaa ja siihen liittyviä menettelyjä.

Johtopäätös

Hallinto-oikeus katsoo, että asiassa on esitetty riittävä selvitys maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämisen edellytysten arvioimiseksi. Päätöstä ei ole kumottava sen vuoksi, että selvitys olisi ollut puutteellinen.

Hallinto-oikeus katsoo, ettei ympäristölautakunnan päätöstä ole syytä valituksessa tai vastaselityksessä esitettyjen näkökohtien johdosta kumota eikä päätöksen lupamääräyksiä muuttaa.

Täytäntöönpanon keskeyttämiselle ei ole ilmennyt aihetta.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Perhon kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **14.1.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Annukka Lagerstam ja Satu Lyytikäinen sekä luonnontieteen alan hallinto-oikeustuomari Saara Juopperi. Asian on esitellyt Satu Lyytikäinen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry, oikeudenkäyntimaksu 270 euroa <i>(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)</i>
Jäljennös maksutta	Perhon kunnan ympäristölautakunta Koneurakointi ja Kuljetus J Isomöttönen Oy Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto Perhon kunnanhallitus Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Länsi- ja Sisä-suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>